

Dobre praktyki dydaktyczne – zasady nauczania w okresie pandemii COVID-19

Miejsce: II Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii, Warszawski Uniwersytet Medyczny
Przedmiot: Położnictwo i ginekologia
Adresaci: Studenci V i VI roku Wydziału Lekarskiego

GODZINOWY ROKŁAD ZAJĘĆ ZGODNIE Z SYLABUSEM

Dla VI roku zajęcia praktyczne powinny być przeprowadzane w wymiarze 25 godzin lekcyjnych ćwiczeń w oddziałach oraz 9 godzin lekcyjnych w postaci fantomów. Dla V roku ćwiczenia w oddziałach powinny być przeprowadzane w wymiarze 20 godzin lekcyjnych oraz 20 godzin w ramach dyżuru.

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE

W okresie pandemii w ponad 80%-ach zajęcia praktyczne zgodnie z zaleceniami prowadzone są w formie kontaktowej (dla studentów VI roku dwa dni zajęć kontaktowych po 8 godzin lekcyjnych, dla V roku dwa dni po 7 godzin lekcyjnych). Zainteresowani studenci mają możliwość wydłużenia dnia ćwiczeniowego na czas dyżuru (maksymalnie 2-ch studentów w jednorazowo w szpitalu). Czas ten nie wlicza się do zajęć przewidzianych planem nauczania.

Sposób prowadzenia zajęć praktycznych kontaktowych: studenci wybierają 2 miejsca (po jednym na każdy dzień) spośród 9 oddziałów, ambulatorium i pracowni USG. Przypisywani są do poszczególnych asystentów w liczbie jeden student – jeden asystent. Z wyznaczonym asystentem ćwiczą cały dzień zajęciowy. Przebieg zajęć pokrywa się z rozkładem pracy nauczającego lekarza. Przykładowo w oddziale ginekologii student rano robi z opiekunem obchód w oddziale pooperacyjnym, a następnie w oddziale ginekologii. Razem z lekarzem bada pacjentki. Potem bierze czynny udział w zabiegu/zabiegach operacyjnych (jako asysta), krótkich zabiegach, ewentualnie histeroskopiach, w zależności od zakresu pracy opiekującego się lekarza w danym dniu. Następnie bierze udział w kwalifikacjach oraz przygotowaniu pacjentek do operacji na następny dzień. W wolnych chwilach omawia z asystentem konsultowanych i leczonych pacjentów. W ambulatorium student spędza dzień z lekarzem biorąc czynny udział w konsultacjach, w tym w badaniu pacjentek. Powyższy sposób prowadzenia zajęć kontaktowych z drobiazgowym rejestrowaniem interakcji (udziału) studentów pozwala na szybką identyfikację osób z możliwego kontaktu z osobą zakażoną SARS-CoV-2.

Sposób prowadzenia zajęć praktycznych w formie on-line: mniej niż 20% zajęć praktycznych (dla VI roku do 5 godzin lekcyjnych, dla V roku do 4 godzin lekcyjnych) jest realizowanych w formie on-line. Są to spotkania organizowane w dniach zaplanowanych jako ćwiczenia kontaktowe, podczas których grupa 9. lub 10. osób ćwiczy w oddziałach. Pozostali studenci, którzy nie mogą uczestniczyć w zajęciach kontaktowych w Klinice są zapraszani do spotkań on-line w prowadzonych na platformie MS Teams. Asystent przedstawia opisy przypadków klinicznych w formie „quizu”, a studenci odgrywają rolę lekarza. W czasie takiej prezentacji studenci zbierają dane z wywiadu, proponują postępowanie diagnostyczne, przedstawiają wstępne rozpoznanie, różnicowanie oraz możliwości leczenia. Omawiane przypadki dotyczą porodu fizjologicznego, powikłań przebiegu ciąży, diagnostyki niepłodności, ostrych stanów w położnictwie i ginekologii. Ostatniego dnia ćwiczeń on-line studenci sami przedstawiają przypadek kliniczny, z którym spotkali się na zajęciach praktycznych.

Sposób prowadzenia fantomów: fantomy (9 godzin lekcyjnych dla VI roku, 4 godzin) prowadzące są w formie on-line i polegają na samodzielnym oglądaniu filmów z zakresu położnictwa, a następnie omawianiu ich z asystentem.

Opis zajęć z platformą incision.org:

Cel: Przygotowanie teoretyczne do zajęć praktycznych- platforma poprzez filmy instruktażowe, na modelach fantomowych lub anatomicznych tłumaczy w jasny i przejrzysty sposób tematy z zakresu położnictwa i ginekologii. Dzięki temu umożliwia studentom lepsze przygotowanie teoretyczne do zajęć praktycznych - ćwiczeń przy pacjencie oraz zajęć w Centrum Symulacji Medycznej. W czasie pandemii COVID -19 często jest to jedyny możliwy sposób obejrzenia niektórych procedur położniczo-ginekologicznych.

Prezentowane tematy:

Fantomy 6 rok - część 1 (Okolo 190 min filmów, omówienie 135 min)

1. Płaszczyzny 5.18'
2. Badanie położnicze zewnętrzne 13.34'
3. Mechanizm porodu 13,42
4. Nacięcie krocza 11,49'
5. 3-ci okres porodu 9,13'
6. Ręczne oddzielenie łożyska 3;58'
7. Ocena łożyska 5.30'
8. Vacuum 12,10'
9. Vaginal breech delivery - 5 filmów: 30'
10. Dystocja barkowa 2 filmy 20'
11. Ciecie cesarskie 25'
12. Wypadnięcie pępowiny 3,5
13. Operacje: szew szyjkowy 3'40"
14. Konizacja chirurgiczna 6'11"
15. Plastyka przednia i tylna 16'24"; 11'50"
16. Histerektomia brzuszna 7'53"

Fantomy 6 rok część 2 - dodatkowe w możliwości braku zajęć kontaktowych (filmy: 60 min, omówienie 60 min)

1. Inversion of the Uterus 5'51"
2. Cervical laceration repair 4'12"
3. B-Lynch Suture 3'47"
4. Covid 19- and pregnancy 10'
5. COVID 19- protective measures 8'5"
6. Dilation and Curettage 3'55"
7. Introduction to Diagnostic Hysteroscopy 13'46"
8. Vulvar Biopsy 2'50'
9. Midurethral Sling (Transobturator) 12'
10. Bartholin Abscess (Simulation) – Marsupialization 2'41"

Fantomy 5 rok (Okolo 100 min filmów, omówienie 90 min)

1. Płaszczyzny 5.18
2. Badanie położnicze zewnętrzne 13.34
3. Poród poł. podłużne główkowe potylicowe przednie
4. Mechanizm porodu 13,42
5. Nacięcie krocza 11,49
6. 3-ci okres porodu 9,13
7. Ocena łożyska 5.30'
8. Operacje: szew szyjkowy 3'40"
9. Konizacja chirurgiczna 6'11"

10. Plastyka przednia i tylna 16'24, 11'50"
11. Histerektomia brzuszna 7'53"

Forma zajęć: Studenci otrzymują od uczelni indywidualny login i hasło dostępu do platformy academy.incision.care. Ze strony II Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii otrzymują listę obowiązujących filmów. Następnie każdy film jest szczegółowo omawiany wg schematu: wprowadzenie teoretyczne, omówienie prezentowanego filmu, odstępstwa prezentowane w filmie od procedur wykonywanych w naszym ośrodku, odpowiedzi na pytania studentów.

ZAJĘCIA TEORETYCZNE

Zarówno seminaria jak i wykłady prowadzone są on-line na platformie MS Teams. Studenci mają możliwość 2-kierunkowej komunikacji w czasie rzeczywistym z wykładawcą. Wszystkie materiały dostępne są w zbiorze plików pdf na dysku Share Point Microsoft 365 w zasobach II Kliniki Położnictwa i Ginekologii WUM.

ZALICZENIA

Zaliczenia odbywają się w formie on-line na platformie MS Teams. Przed przystąpieniem do kolokwium wstępnego czy też kolokwium zaliczającego przedmiot sprawdzana jest lista obecności. Każdy osoba wyczytywana włącza kamerę celem weryfikacji swojej osoby. Następnie na studenckie konta mailowe przesyłana jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych oraz informacja o nagrywaniu zaliczenia. Odesłanie przez studenta zgody w sposób bezpośredni sprawdza prawidłowości działania poczty mailowej studenta czym samym jest dopuszczeniem do zaliczenia.

Kolokwia wstępne przeprowadzane są w formie testowej, czas wyznaczony na odesłanie wypełnionego kolokwium weryfikowany jest poprzez godzinę wysłania arkusza zaliczającego a otrzymaniem odpowiedzi.

Kolokwium końcowe na V roku stanowi esej pisany w określonym czasie (40 minut jeden esej) na zadany temat. Student otrzymuje do wyboru odpowiednio po 3 tematy z położnictwa i ginekologii i jest zobowiązany wybrać po 1 temacie z obydwu dziedzin. Celem eseju jest wykazanie umiejętności złożonej analizy problemu klinicznego.

Egzamin praktyczny może być zaliczony on-line. Wówczas w czasie rzeczywistym studenci otrzymują do analizy przypadek kliniczny celem postawienia diagnozy, przeprowadzenia dyskusji na temat postępowania, różnicowania oraz leczenia. Po przywróceniu zajęć w Centrum Symulacji Medycznych egzaminy praktyczne są prowadzone kontaktowo podczas w/w zajęć.

Egzamin końcowy prowadzony jest w formie ustnego egzaminu na platformie on-line. Każdy egzamin jest rejestrowany (po uzyskaniu zgody studenta). Komisja egzaminacyjna składa się z 2 osób. Zadawane są pytania i bezpośrednio po każdym z nich student odpowiada. Zadawane są pytania uzupełniające. Stosowane są techniki ograniczające możliwość udzielania niesamodzielnych odpowiedzi (kamera, analiza oczu i twarzy studenta przez członków komisji, szybkie pytania uzupełniające)

Podsumowanie – dobre praktyki dydaktyczne:

1. Spotkanie organizacyjne na platformie MS Teams organizowane bezpośrednio z grupą studencką na kilka dni przed rozpoczęciem zajęć umożliwiające dokładne zapoznanie się studentów z przebiegiem zajęć i wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości.
2. Dostępność materiałów dydaktycznych (seminaria, wykłady) na dysku SharePoint dostępnym po zalogowaniu przez login WUM.
3. Zajęcia praktyczne i teoretyczne prowadzone w czasie rzeczywistym.
4. Ćwiczenia kontaktowe o najwyższej możliwej efektywności - prowadzone w układzie 1 student – 1 asystent z zachowaniem najwyższych standardów bezpieczeństwa epidemicznego i możliwości retrospektywnej analizy potencjalnych kontaktów osób narażonych na zakażenie.
5. Kolokwium wstępne i zaliczeniowe prowadzone w czasie rzeczywistym.
6. Sumaryczne zwiększenie liczby godzin przeznaczanych na nauczanie studentów przez poszczególnych nauczycieli (spowodowane zwiększeniem liczby grup podczas zajęć praktycznych do 9 kontaktowych + 1 on-line zamiast 5) jako odpowiedź kadry na apel Dziekanatu o zrekompensowanie studentom skutków pandemii możliwie jak najwyższą jakością nauczania. Podjęte działanie nie skutkuje zmianą wymiaru pensum nauczania (ma charakter dobrowolny).
7. Nowatorska pisemna forma zaliczenia na V roku praktykowana w wiodących światowych uczelniach (np. University of Cambridge) analizująca zdolności studenta do analizy problemu.
8. Ustny egzamin końcowy prowadzony z możliwością późniejszej oceny poprawności jego przeprowadzenia.
9. Organizacja w czasie rzeczywistym zajęć praktycznych on-line z omawianiem przypadków klinicznych dla studentów nie uczestniczących w danym czasie w zajęciach kontaktowych.
10. Nabywanie umiejętności praktycznych w Centrum Symulacji Medycznych (CSM) – symulacja porodu, badania ginekologicznego, badania usg itd.
11. Poszerzenie spektrum zajęć na fantomach o materiały z *Incision Academy* stanowiące ilustrację zagadnień trudnych do przedstawienia „na żądanie” lub zasymulowanie w warunkach ćwiczeń w CSM.